www.kurdistannet.org
7-4-2006 20:26بەكاتی ناوەندی ئەوروپا

دكتۆر فەرهاد پیربالّ: یەغ نیشن ئەوانەی دەڵێن گەنج ڕۆشنبیر نیەوناخوێنێتەوە... ؟ ڕێژین ابراهیم

Rezhe_4ever@yahoo. com

لەدنیای هونەرو ڕۆشنبیردا كەسێكی بزێوو كەسێكی قسە خۆشوو لەناوگەنجدا بە كەسایەتیەكی سەرسپی ناودەبرێت ئویش دكتۆر فەرهاد ئەو كابرا قسە خۆشەیە كەلەناو ڕۆشنبیران و گەنجاندا، ئەگەرچی شوناسێكی دكتۆر فەرهاد شوناسێكی سەر سپی و پیر لەناو ڕۆشنبیراندا لەقەڵەم دەدرایێت، بەڵام دكتۆر بەدەقە جوانەكانی توانیویەتی لەو ڕێگەیەوە شوناسی گەنجانەی خۆی بسەلمێنێت و بتوانی كارێكی ئاكتیڤ بكات بۆ گەنجان، بەباشم زانی كەمێك بیدوێنم سەبارەت بەگەنجان

+تێروانینی تۆ سەبارەت بە گەنج چیە؟ پێتوایە گەنج توێژێكی زیندوە یاخو توێژێكی مردووە؟وەئەگەر پێم بڵێی وەڵامت چیە بۆ بەشێكی زۆری دەستەڵات یاخود باوك زۆرێك لەمامۆستاكانیش لاوان بەنەوەیەكی لاموبالات و دور لەجدیات وەێف دەكەن؟

-مادام ئەو هێزەی ئەمرۆ لەدەستەڵاتدا تاكو ئێستا نەیتوانیوە گۆرانێك لەواقعی ئەمرۆ دروست بكات وەمادەم نایشیەوێت دروستی بكات مادەم لەبەرژەوندیدا نیە كە ئەو گۆرانە دروست بكاتمادەم هێزی خۆی نەخستۆتە گەڕ لەپێناو ئەو ڕیفۆرمە مانای ئەوەیە ئەو هێزە پیرە ئەو هێزە خۆسەپانەرە هێزێكی مردووەئەمە بەشێوەیەكی مەنتقی ئەگەر بیری لی بكەینەوە بەپێچەوانەی ئەمەشەوە دەبینین گەنجەكانن دەیانەوێت گۆران دروست بكەن گەنجەكانن دەیانەوێت ریفۆرم دروست بكەن گەنجەكانن دەڕژێنە سەر شەقام و تورەنو بێزارنن تەنانەت هەندێك جار دەگاتە حاڵتی تورە بوونو جنێودان و حاڵەتی توندو تیژی یاعنی بە پێچەوانەوە بەتەواوەتی گەنجەكان توێژێكی زیندون ئەوتوێژەی بەمردوو حسابە ئەوانەن كەدەستەڵاتیان بەسەر گەنجەوە هەیە بەسەر خوێندكارەوە هەیە، ئەوەتا پێش ئێستا خۆت شایەتی حاڵ بووی وازیلە خوێندن هێنابوو لەسەر ئەوەی پێی ووتبوو مامۆستا خوای پۆلەموستەحەقی دەرەجەیەكی بەرزەو كەچی راسبی كردووە اەناو ئەو هەمووگەنجە جوانەی كەدانیشتبوون ئەو یەكەم گەنج بوو كتێبێكی گرتبو بەدەستیەوە لەسەر موزیك و ڕۆشنبیری و هونەر، وانەبوو خۆمان نەمان بینی، بەڵی وابوو بینیم كتێبَێكی دووسەت لاپەرەی گرتبو بەدەستیەوەو لەسەر مێژووی موزیك وهونەر، معنای ئەو خوێندكارە توێژێكی زیندووە نەمان دیت ناوی بەهنام فەرەیدون لەناوەندی ئازادی خوێندكار بوو فەێل كراوە لە ئەنجامی حەماقەتی مامۆستایەك ئەم مامۆستایە بگرن لەمەیدانی ئەفوم بكە لەبەردەركی سەرا لەلای رەسمەكەی شێخ محمودی نەمر دای بنێن بڵێن ئەمە نمونەی مامۆستائە كەدەبێتە هۆی ئەوە گەنجی جوانی ئاوا كتێبێكی دووسەت لاپەرەی بەدەستەوە بوو لەسەر جیهانی موزیك و هونەر بەگشتی، ئێستا ناچێتە مەكتەب و كرێكاری دەكات لە تاو بێزار بوونی لەخوێندن لەمامۆستا لەو مانەیەی دەرسی تیادەخوێنی ئەمە بۆتە زەحیەی مامۆستای خۆیباشە ئەم گەنجە زیندوە یان مامۆستاكە بی گومان گەنجەكە زیندووە چونكە گەنجەكە دەیەوێت ریفۆرم دروست بكات ژیان جوان بكات، بەڵام مامۆستاكی دەیەوێت بەتەنها و تەنهاو تەنها دار حەیزەران بەكار بهێنی لەگەڵ خوێندكار، خوێندكار بگەیەنێتە ئەوەی كە كرێكاری بكات بەپێچەوانەوە ی ئەو قسەیەوە گەنج ئەمرۆ زیاتر لە بیست

رۆژنامەی هەیە بیست سی رێكخراوی گەنجانەی هەیە بەهەموو مامۆستایانی كوردستان یەك ڕۆژنامەیان نیە بەهەموو مامۆستایانی كوردستان رێكخراویان هەیە بەهەموو مامۆستاكانی زانكۆ گۆڤارێكیان هەیە ئەویش بۆ بەرژەوەندی خۆیانە بەهەموو مامۆستایانی زانكۆ مەركەزێكی ڕۆشنبیریان هەیە ئەویش بۆ شوێنی ئارەق خواردنو مەشروبات خواردنە هیچی تر، ئەوسەنتەرە ڕۆشنبیریە هەمووی هی تەلەبەیە هی گەنجە، كەواتە یەغ نیشن ئەوانەی دەڵێن گەنج ڕۆشنبیر نیەوناخوێنێتەوە ئەوەتا بەڵگەكان بابێن دووقسە بكەن من جوابی ئەو قسەیەدەدەمەوە،

+ باشە دكتۆر من دەمەوێت بپرسم لەیەكێك لەوكۆرانەی كە بەستبوت بۆ گەنجان لەو كۆرەدا ئامازەت پێدا كە هەندێك لە تەلەبە یان بابڵێین خوێندكارو گەنج بەئەخلاق ترە لەهەندێك لە مامۆستاكان؟

-بەڵی من ئەم قسەیەم لەهەندێك شوێن باسم كردووە لەلای تۆش باسی دەكەم كە هەندجێك لەخوێندكارو تەلەبە بەئەخلاق ترن لە هەندێك لەمامۆستاكان مامۆستای بی ئەخلاق زۆرە، یەك لەو مامۆستا بی ئەخلاقانە ئەوە مامۆستایەیە كە ئەو خوێندكارەی فەیل كردووە كە ئێستا بینیمان حەقی هەشتاو پێنج دەرەجەبووە چلو پێنج دەرەجەی داوەتی ئەویش كاكە (باهنامە) ئێستا لەمەكتەب هاتۆتە دەرەوەو كرێكاری دەكات كەچی من ئەمرۆ بینیم بە قەدەر مامۆستایەك عیلمو مەعریفەت و ئەخلاقی هەیەتەواو.

+لێرەدا من دەپرسم تۆ پێت وایە گەنجان چی بكەن كە بتوانن پێگەی خۆیان هەبێت لەناو كۆمەڵدا یاخود بەمانایەكی تر گەنجان بتوانن ئاراستەی روداوەكان بگۆڕن یان پێگەی دەستەڵات و مەعریفی لەقانوندا بگۆرنو بتوانن دەستەڵاتێكی ئەوتۆیان هەبێت باوەر بەبونی خۆیان بكەن لەگۆمەڵگادا؟

-رێگەی جۆراو جۆر هەیە مەسەلەن بەسیاسی كردنی كێشەكەی خۆیان یەكێكە لە ڕێگاكان كێشەی خۆیان كە كێشەی گەنج و تەلەبەیە بیكەنە كێشەیەكی سیاسی ئاوها نەمێنێتەوە كە تونها بۆ ئەوە خۆ پیشاندان و مانگرتن سازدەكەن چونكە كارەبایان نوقسانە یاخود ئاو... هتد بیكەنە كێشەیەكی سیاسی بیگەیەنە ئاستی سیاسی كەواتە بەسیاسی كردنی كێشەكەیان بەسیاسی كردنی كێشەكەی گەنج و خوێندكار وە ڕێگاو چەكێكی باش دەبێت بەدەستیانەوە دووەم شت بەوەی كەخۆیان بگەیەننە پەرلەمان لەلیستێكی هاوبەشدا

+ببورە دكتۆر گیان قسەكەم پی بری دەبێت ببوری، لێرەدتا دەڵێم تۆدووەم خاڵت باس لەپەرلەمانی گەنجان دەكەی كەبتوانن بگەنە پەرلەمان بەڵام تۆ پێت وانیە ئەو قەرارانەی كە دانراەی لەپەرلەمانی كوردستان ئەویش ئەوەیە كە كەسێك دەبێت بە ئەندام پەرلەمان بۆینیە تەمەنی لە30ساڵ كەمتر بێت بۆی نیە بێتە ئەندام پەرلەمان، لێرەدا من مەبەستم ئەوەیە ناتوانرێت ئێمەی گەنجان بتوانین لەو پەرلەمانەدا بەشدار بین ئەمەش وادەكات ئیتر تێكرای گەنجان بەگشتی پشت سارد بن لەو قسەیەی كەدەڵێیت دەبێت گەنجان كێشەنەبە بەسیاسی بوونی بگەیەنن و چەكێكی باشیش بێت بۆ گەنجان لەم روەوە گەنجان زۆر لاوازن دەرهەق بە دەستەڵات ئەمەش كوشتنی داواومافەكانی گەنجان نیە لەداهاتودا؟

-قوربان من لەم هەفتەیەدا لەرۆژنامەی بەدرخان نامەیەكم نوسیوە بۆ سەرۆكی پەرلەمانی كوردستان تیایدا باسی ئەو مەسەلەیەدەكەم داوام كردووە كەئەو قانونە باسی دەكەی كە كە 30ساڵ كەمتر دەكات نەمێنی لەناو پەرلەمان بۆ ئەوەی گەنج و خوێندكار لە تەمەنی 19 ساڵیەوە بتوانن داخڵی پەرلەمان بن پێش هەمووشتێك دەبێت مزاهەرەو خۆپیشاندانێكی زۆر دروست ببێت لەسەرتاسەری گەنجان دروستت ببێت لەكوردستان بەشێوەیەكی ئەوتۆ

كە هێزی هەبێت بۆئەوەی پێش هەموو شتێك ئەوقانونە پیرانە لابرێت بۆ ئەوەی گەنجو تەلەبە مەجالی هەبێت داخلّی پەرلەمان هەبێت، ئەمە یەك لەدوای ئەوەوەپێویست وایە لیستێكی هاوبەشی گەنجو تەلەبە دروست ببێت بە پشتیوانی كۆمەڵێك رۆژنامەنوسەی كەهاو راو پێشەنگی خۆیان بنبەلیستێكی سەربەخۆ من گرنتیم هەیە لەو حاڵەتەدا دەتوانن مونافەسەی حیزبە گەورەكانی كوردستانیش بكات من واتێدەگەم ئەگەر بەجدی لیستێك دروست بكەنبەناوی لیستی هاوبەشی گەنج و تەلەبەوە ئەو وەختە هێزێكی گەورەیان دەبێت، دەتوانن زۆر شت بكەن لەپەرلەمان قانونەكان بەدەستی خۆیان دەبێت، هەرچۆن ئێستا قانونەكان لەدەستی ئەوكەسانەیە كەلەناو پەرلەمانیشدا نوستون و خودەیان باتەوە چۆن ئێستا بەشێكی زۆر قانونەكان لەدەستی ئەواندایە گەنجو تەلەبە ڕەخنەی لێدەگرن، لەداهاتودا قانونەكان دەدرێتە دەست خۆیان بەپێی بیر كردنەوەی مۆدێرنی خۆیان هەوولّدەدەن قانونەكان مامەڵ بكەن ئەمە رێگایەكی دیكەیە رێگای دیكەش زۆرە